

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

== A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG“ HIVATALOS KÖZLÖNYE ==

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági együleti tagok és községi előljárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FÜSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DERÉKI ANTAL

FÜMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K. A nyílt-tér és hirdetések előre fizetendők.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Az erdélyi magyar sajtó.

A legelsőbb lapunkban felvetett eszme, hogy a Székely Szövetség nagygyűlését az idén városunkba vendégül meghívjuk és azzal kapcsolatosan az erdélyi sajtó képviselői is itt tartásuk első alakuló gyűlésüket, a bércei Erdélyi Hírlapírói között általános visszhangra talált és ma már, midőn az eszme megvalósulásra eléggé érett és a helybeli Székely Társaság, valamint a marosvásárhelyi Székely Szövetség lelkes buzgósága folytán teljesen biztosítva is van, az egész erdélyi magyar sajtó, kiváltképpen pedig a székely hírlapok, sok jó akarattal és behatóan foglalkoznak a congresszus előkészítésével.

Ez teszi nekünk is kötelességünkké, hogy az ügyvel a nyilvánosság előtt foglalkozzunk; ezt a kötelességet meg sem kerülhetjük, mert ránk nehezedik, azon egyszerű oknál fogva, hogy az eszme tőlünk, e lapok szerény hasábjairól kelt szárnyra és megtermékenyítette mindazokat, a kiknek lelkében talán már régen égett a vágy, erdélyi hírlapíró társaikkal találkozni és collegális szeretettel és egyetértéssel, bizonyos dolgokat személyesen megvitatni, megbeszélni, melyek a nagy távolság miatt el nem érhető egyöntetű működést igényelnek. Hogy a sajtónak és a sajtó munkásainak egész nagy Magyarországon sehol olyan nehéz, szinte tarthatatlan helyzetük nincsen, mint éppen Erdélyben, feleslegesnek tartjuk bizonyítani; ezt az újságírókkal együtt, a lapkiadók is egyformán erősen érzik; elég lesz talán rövidesen, de határozottan, minden kendőzgetés nélkül, az okokra mutatni, melyek az újságírás és kiadás hálatlan munkájával foglalkozók helyzetét megnehezítik.

Az első és legfontosabb ok: a közönség és társadalom nagy közönye, mely mint minden téren Erdélyben a hírlapkiadást is szinte lehetlenné teszi; azonban ez a közöny nagyon egyoldalú és inkább csak a lap támogatásának hiányában nyilvánul meg; mert a másik oldalon úgy a kiadó, mint a hírlapíróval szemben a legmagasabb igényeket támasztja és e téren a közönséget valóban a legjobb akarattal sem lehetne ez irányban közönnnyel vádolni. Megkövetelik, hogy a lap tar-

almas és az összes társadalmi osztályok igényeit kielégítő legyen; de hát éppen az a nagy baj, hogy az újságolvasó közönség, mely a társadalmat alkotja, osztályokra oszlik és a hírlapíróknak valóságos tojás-táncot kell lejtetnie, nehogy véletlenül valakinek a tyukszemére hágjon, vagy az igazságot a maga meztelen voltában megírja, mert nálunk a társadalom és a benne élő elemek és emberek egyformán érzékenyek és idegesek és az igazságnak csak akkor barátai, ha annak a súlya másra, nem pedig a féltett saját becses érdekük megtámadására nehezedik. Hogy az újságíróknak és az újságnak legelsőrendű feladata, hivatása és szent kötelessége a közügyet szolgálni, ez a legtöbb olvasónál csak másodrendű kérdés, a fődolog hogy saját egyénisége a képzelet nagyságában, önbálványozásában érintetlen maradjon. Az meg éppen harmadrendű, sőt utolsó kérdés, hogy a hírlapíró veriték munkája legalább érdeme szerint és becsületesen honoráltassék, úgy, hogy amellet a kiadó, a ki a lap minden kiadásának terhét viseli, szintén megtalálhassa becsületos számadását.

Hatóságok, egyletek, intézmények, úgy mint magánosok mind tért követelnek maguknak és érdekeiknek a hírlapok hasábjain; mind elvárja, sőt megköveteli, hogy a hírlap az eljegyzésekről, házasságokról, születések és elhalálozásokról, belépti díj mellett rendezett multságokról előzetesen reklámot, utólagosan kritikát, vagy tudósítást közöljön — ingyen, minden díj nélkül, mert a közönség vagy nem tudja, vagy nem akarja tudni, hogy a közlemények tért és papírt foglalnak el, hogy a szerkesztés, a szedés, a postai és városi expedálás pénzaldozatokkal járnak, mely áldozatokat még a fizetett hirdetések díja is csak csekély részben fedezi, mert sajnos Erdélyben még a közönségnek nincs meg a kellő érzéke a hirdetéses reklám nagy előnyeit belátni. Kolozsvár talán az egyetlen város Erdélyben, hol a lapok szolidaritásra léptek és meghatározták, hogy minden családi, együleti, vagy magánérdekű közleményért meghatározott díjakat szedjenek. És ez nemcsak természetes, de helyes is, mert a csekély előfizetési díjak a vidéken sehol

sem elégségesek a lap fönntartására.

A szellemi támogatásról még beszélni sem érdemes; a kik hiuságból irnának csupán, hogy a nevüket nyomtatásban lássák, azoknak munkássága a legtöbb esetben a középszerűség színvonalán alól áll; leginkább tehát azok keresik fel közleményekkel a lapokat, a kiket erre valamelyes személyes érdek kényszerít és itt is a legtöbb (tisztelt a kivételnek) azon véleményben van, hogy az ő apró cseprű kanapé ügyei a nagy nyilvánosság foruma elé tartoznak. A legnagyobb gonddal, a lelkünk vérével, agyunk minden tudásával megírott bármily fontos közérdekű vezércikkünk a legtöbb esetben olvasatlan marad ha valamelyes személyes ügy zománcával be nem vonjuk; ellenben a szenzációk, zajos hírek mohó olvasókra találnak.

Hogy az erdélyi és székely sajtó mily fontos faji és nemzeti érdekeket szolgál, hogy mindég és mindenben felemeli tiltakozó szavát, a hol a székely érdekek veszélyben forognak, hogy milyen nemes önfeláldozással küzd és harcol a társadalmi ellentétek kiegyenlítésén elsimitásán és hogy mindezt önzetlenül, nemes idealizmusból, tiszta hazafias lelkesedésből teszi, e felett elmélkedni senkinek eszébe se jut.

Nem a saját védelmünkre, érdemeink fitogtatása vagy tulbecsülése miatt tartottuk szükségesnek ezeket elmondani, hanem azért, hogy a közönséget meggyőzzük, milyen önfeláldozó munkát és milyen anyagi tökélet emészt fel csak az olyan hírlap is, mely hivatásának becsületesen megfelelni kötelességének tartja. Áttérve már most a városunkban tartandó erdélyi hírlapírók első congresszusának teendőire, mindenekelőtt abban kell megállapodnunk, hogy az Erdélyt és a Székelységet érintő minden kérdésben egyöntetű eljárást kövessünk; a sajtó hatalma nagy, hivatása szent, de legfőbb erejének mégis az egyöntetűségben, az egyetértésben kell rejleni.

Kétségtelen, hogy minden vidéki lapnak első sorban a megyei és lokális érdekeket kell képviselnie, de mindig csak úgy, hogy a közérdekével kellő összhangban maradjon.

A Székely Társaságok Szö-

vetsége az összes erdélyi hírlapírókhoz intézett felszólításában az erdélyi sajtó legelső feladatának azt tekinti, hogy; a nemzeti törekvésekkel szemben — bármely politikai pártárralathoz tartozzék is — állást foglaljon és minden jogosulatlan idegen áramlatnak útját vágja. Hogy a Székely Szövetség itt helyes tapintattal és hazafias, nemes érzékkel eltalálta a legelső célt, ezt feleslegesnek találjuk bizonyítani, mert ez az erdélyi sajtót, melynek csak azért nem volt meg a kívánt hatása, mert a szétforgácsolt erők ezt lehetlenné tette.

Ez a mi szegény Erdélyünk és Székelyföldünk részben a saját indolenciája, részben a kormányok mostohasága miatt ezer meg ezer sebből vérzik; tömérdek természeti kincsei, ércei, ásványvizei kiaknázatlanul hevernek a föld gyomrában; közlekedési viszonyai botránnyosan megkötik gazdasági fejlődését; házi és kézműipara a mult-hoz képest inkább visszafejlődött; népoktatási és tanügyi viszonyai, különösen a nemzetiséglakta vidékeken teljesen elhanyagoltak és inkább a magyarság megrontását, mint terjesztését szolgálják; a fajt fenntartó középosztály, a közép és kisbirtokosság nem bírja meg az élet terhét; maholnap egészen kipusztul, hogy földjével együtt idegeneknek adja át a tért; társadalmunk züllött, erkölcsstelen és megbizhatatlan; szóval: sok és nagy a mi bajunk, melyen bár lassan, de fokozatosan úgy segíthetnénk, ha az egész erdélyi sajtó, minden közérdekű ügyben, egyöntetűen sorakozik és szózatával addig kér, ostromol, követel míg kitűzött célját el nem éri.

Ezért hívtuk és ezért várjuk Testvéreinket a szellemi munkásságban, meleg szívvel és tárt karokkal, hogy itt egymással és egymásban lelkesedve, meghányjuk-vessük és megbeszéljük az egyesülés módozatait, hogy szent fogadalmat tegyünk egymásnak, hogyminden tudásunkkal, agyunk és lelkünk minden erejével egyesülve, bércei hazánk szebb jövőjének megalapozásán munkálkodunk! Ilyen szellemben hozzon és vezéreljen Benneteket az Isten, városunk szerény, de vendégszerető falai közé...

Deréki Antal.

Utmutatás

a székely irjak ipari kiképzetésére.

1. A székely fiúk, inasokul jövőben elsősorban a Székelyföldön, vagy ahoz közeleső városokba helyeztetnek el. Általános inas-elhelyezés minden évben egyszer lesz és pedig: Julius 10-én Marosvásárhelyt a vármegyeházán; július 11-én Szászrégenben az alsórégeni járás főszolgabírói hivatalban; július 12-én Nyárádszeredában a főszolgabíroságnál; július 14-én Baróton a község házában; július 16-án Kézdivásárhelyt a főszolgabíroságnál; július 17-én Kovásznán a főszolgabíroságnál; július 18-án Sepsiszentgyörgyön a vármegyeházán; július 20-án Csíkszeredában a vármegyeházán; július 21-én Gyergyószentmiklóson a főszolgabíroságnál; július 23-án Székelykeresztúron a főszolgabíroságnál; július 24-én Székelyudvarhelyt a vármegyeházán; július 24-én Parajdon a község házában.

A szervezet. 2. A megnevezett helyeken inas elhelyezési bizottságok alakulnak, melynek elnöke megyei székhelyen a főispán vagy helyettese, szolgabíroságnál a főszolgabíró vagy szolgabíró, községben a községi bíró vagy jegyző, tagjai az elnök által kijelölt járási vagy körorvos és bizottsági jegyző, a helybeli kereskedők és iparosok által saját kebelükből választott két-két tag, a helyi Székely Társaság egy és a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara egy kiküldött tagja.

A jelentkezés. 3. A szülők vagy gyámok az elhelyezendő gyermekeket szóval vagy írásban, a választott mesterség bemondásával legalább egy héttel előbb bejelentik a bizottság elnökénél vagy jegyzőjénél. Ekkor beadják vagy beküldik az iskolai bizonyítványt is. Az inasok mesterei szintén legalább egy héttel előbb jelentkeznek.

A feltételek. 4. Iparos és kereskedő pályákra inasokul jelentkezhetnek 12 évet betöltött és 17 évet meg nem haladott fiúk, kik legalább 4 elemi osztályt jó sikerrel végeztek, himlő ellen be vannak oltva s a választott pályára elég erősek. Inasfelvételre jelentkezhetnek azok az iparigazolvánnyal bíró iparosok és kereskedők, kik műhelyt vagy üzletet tartanak fenn s az inasoknak a megfelelő gyakorlati kiképzést nyújthatják.

Az inasfelvétel. 5. A megjelölt helyeken és napokon a bizottság jelenlétében reggel 9 órakor kezdődik az inasbeosztás és pedig iparnemenként abban a sorrendben, amint a kamara esetről-esetre megállapítja. A megjelölt fiukat a bizottsági orvos megvizsgálja. A felvett inasok azonnal helybe léphetnek, vagy a szülőkkel lőrténő megegyezéshez képest meghatározandó időben helybe állanak. Legkésőbb azonban augusztus hó végén szegődtenek. Ha az elhelyezés befejezése után az tűnnék ki, hogy akár a fiúk egy része nem kapott műhelyt, akár a mesterek egy része nem jutott inasokhoz, azok nevét a bizottság nyilvántartásba veszi és 8 napon belül közli a kamarával vagy ha jelen van a kamara kiküldött tisztviselője, az a jegyzéket magával viszi.

A helyi bizottságok feladata. 6. Nyilvántartásba veszik a jelentkező fiukat és mestereket. Eszközlik az

inas elhelyezést, megállapítják a tanidőt és a szegődtetés feltételeit. Nyilvántartják a székhelyükön elhelyezett inasokat, azokra állandóan ellenőrző felügyeletet gyakorolnak. A kamara által rendelkezésre boesátott törzskönyvbe bejegyzik a mester és inasra vonatkozó adatokon kívül a szegődtetés és szabadítás napját és az időközben történt változásokat. Az inas állományról minden év végén a kamarának kimutatást küldenek be.

A kamara feladata. 7. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara mindaddig, míg az új inas elhelyezési rendszer a köztudatba megy s úgy a szülők, mint az inastartó iparosok és kereskedők megszokják hogy július hónapja az inasfelvétel ideje, alkalmas módon a közönség figyelmét ismételtelen felhívja az inasfelvételi helyekre és idejére. A kamara a helyi bizottságoktól beérkező kimutatásokat nyilvántartásba veszi. Az inasfőlséget más közlelbi vidékre helyezi. Ha az egész Székelyföldön több inas jelentkezne, mint a megnyitott itt el lehetne helyezni, ezt a főlséget az erdélyi részeken azokba a városokba küldi, hol székely társaságok vannak. A kamara az inas állományról és a felszabadult fiukról a kereskedelemügyi miniszterhez minden év végén számszerű kimutatást s a költségekről számadást terjeszt föl.

A szülők feladata. 8. A szülők beszerzik a szegődtetéshez szükséges iskolai bizonyítványt és anyakönyvi kivonatot, (más bizonyítványra szükség nincs) a gyermekeket inasokba lépésük előtt lehetőleg ellátják 2 öltözettel, 4 pár változóval és téli kabáttal. Azok a szülők, kiknek módjukban van, vállalják inas fiuk ruházását. Minden egyéb költséget a mester hordoz.

Az inasfentartók feladata. 9. A mesterek es főnökök két heti próba idő után az inasokat az illetékes iparhatóságnál beszegődtenek. Az inasokat az iskolai év megkezdésével azonnal iskolába iratják. Ha a szülőkkel külön megegyezés nincs, fizetik a szegődtetési, szabadítási, betegsegélyezési és iskoláztatási költségeket és szükség esetén ruházzák is a teljesen vagyontalan és árva fiukat.

Új iparágak tanulása. 10. A kamarának fennmarad az a joga, hogy oly iparágakban, melyek a Székelyföldön még fejletlenek vagy egészen hiányoznak, az ország más részeiben képeztessen kórlátolt számban fiukat.

Politikai hírek.

A függetlenségi párt kedden délután Hóitsy Pál elnöklésével értekezletet tartott. A tanácskozás csaknem három óra hosszat tartott és ez alatt az idő alatt jóformán csak a végrehajtási novellát tárgyalták. A javaslat ellen fölszóllaltak Kelemen Samu, Nagy Dezső és Éber Antal, utóbbi bejelentette, hogy a javaslatot egyáltalában nem fogadja el. A miniszter személyét nem támadták, de kifogást tettek a novella némely intézkedése ellen, mert szerintük ezen intézkedések a kis embereknek és kivált a kisbirtokosoknak hitelét rontják meg. Védője több volt a javaslatnak, mint támadója. Lányi Mór erősen szembeszállott Éber aggódmáival. Végül Günther Antal igazságügyminiszter szólott röviden. Ki-

jelentette a többi között, hogy nem a szegény adósokat és szegény hittelezőket, hanem a nemzeti vagyont védelmezi a javaslat, a homesteadról szóló javaslatot pedig a jövő ősszel terjeszti a Ház elé. Kétségtelen dolog, hogy a javaslatot nagy többséggel fogadja el a Ház, a mely okvetlenül még a nyári szünet előtt tárgyalja le a novellát. A napirend előtt Kelemen Samu szóba hozta, hogy Ugron Gábor öt egy esti lapban a minap megtámadta a végrehajtási novella miatt és azért, hogy ő koalícióellenes ujságokba ír. Ugron Gábor azt felelte, hogy különös világításban látja a közönség azokat az embereket, a kik oly ujságokba írnak, a melyek nem egyszer méltatlanul támadják a koalíciót. Az értekezlet elején vita nélkül fogadták el a berlini nemzetközi radiotelegraf-egyezmény becikkelyezéséről és a kuriai bíraskodás meghosszabbításáról végül pedig a birtokrendezéséről szóló törvényjavaslatokat. A munkásházakról szóló javaslatot az értekezlet nem tárgyalta, noha napirenden volt. Egy híradás szerint ez a javaslat őszre marad, mi azonban arról értesülünk, hogy e fontos és sürgős javaslatot is még okvetlen a nyári szünet előtt tárgyalja a képviselőház.

A szeszdójavaslatot, kevés módosítással a képviselőház szerdai ülésében általánosságban elfogadta és most a részletes vita folyik, mely előreláthatólag hamar véget ér.

A király az eddigi dispoziciók szerint e hónap 26-án utazik Ischlbe nyári tartózkodásra. Wekerle Sándor miniszterelnök a nyári szünet megkezdése előtt még audiencián jelenik meg a király előtt, hogy jelentést tegyen a folyó ügyekről. A miniszterelnök valószínűleg csak a parlament tárgyalásainak befejezése után utazik Ischlbe.

KÜLÖNFÉLEK.

Firtos Están h. eszmagyia vasárnapi kiszörkesztésével.

Möginstállom az tekintős szerkesztőséget szives engedelméért, hogy az kalamárisomba az tenta az nadj szárazság mián kiaszott minélfogvást erősen neki busuttam magamat és hallgatagságba merüttem, de azér a zanjukom böcsös nyelvezete furt elég vigan zakatyolt, udj hogyj mán szinte tajdok es löttem tőle, mer aszongya nékie es olyan istenverte nadj virágos cifra kalap kéne mint az Lábszj komám feleségének van, a mellyiket szinte lelegelt az fejeről edj ehős tehény; mondok mán kiszörkesztőm a zujságba azt es, hogyj az inasom köznéven Miska gyerök, az hétón hat órán tul lötötte az szerszámot, mer hát az cuclisták udj határozományozták a szagszervezetbe, elő es

vevém a lábszjiját aszt udj mögérdekeltem vele az Miska gyiákot, hodj még mestör korába es möglátszik az nyoma. Aszongya az Csiriz komám, hodj hát az Kossuth apánk ucájában akora kórákások uzurpálták a zasz-fartyot, hodj szintég beillöttek mán sáncoknak es; mondok de kolontos kee komám, hűszen aszt a zasz-fartyot nem es nekünk, hanem az nadj uraknak csinátatták, hodj legyek az szemétjüket hova kiraknyí, az rőndöröknek mög nem muszáj épeg mindönt möglátní. Azuri séttatérőn es bécsukták az korcaomát, mer hát az gazdája böállott a zantyalkohoristák egyletébe, az cukros sütemént penig nem vót kinek árunyi, mer csak ott köpdösték az legyek, mellhez hasonló lyókat kéván

Firtos Están
hitős eszmagyia

— Rp. Keserü labdacok a Bömbölde részére.

Sign: Hetenként egy adag.

Volt már eső, lesz már termés
Habár a takarmány kevés,
Nincs már okunk a bánatra
Ránk hullt az isten áldása.

Vége van a szárazságnak
Szegény ember nagy bajának,
Szépen áll a kukorica
Jóval biztat a hegy bora.

Péter-Pál napját megértük
Igyunk hát nagyokat értük,
A hány Péter ahány Pál van
Nyakig uszik ma a borban.

A korosmáros csak mosolyog,
Vigan a esöntésbe kullog,
Minden ünep, minden névnap
Vigan forog nála a csap
S a haszon mind a zsebébe csap...

Dr Veritás.

— A fürdő-idény alkalmából tisztelettel értesítjük előfizetőinket, hogy „Székely-Udvarhely“-et bárhova utánuk küldjük még abban az esetben is, ha tartózkodási helyüket gyakrabban változtatják. Ezt azonban csak úgy tehetjük, ha kiadóhivatalunkat legalább egy levelező-lapon a körülményekhez képest értesítik.

— Halálozások. Vajda István kereskedő, életének 25-ik évében e hó 23-án reggeli 5 órakor elhunyt. Temetése 25-én délután 4 órakor volt, gyászoló rokonsága és nagyszámu közönség részvétele mellett.

Tamás Ignác szilgyártó mester, életének 51-ik, boldog házasságának 28-ik évében e hó 25-én reggeli 6 órakor jobblétre szenderült. Hült temeit e hó 27-én délelőtt 9 órakor kísérték örök nyugalomra, bánatos családja és nagyszámu közönség részvétele mellett.

— Nagy vasuti szerencsétlenség cím alatt lapunk mult számában közölt hírnk kiegészítésében, utólag még arról értesültünk, hogy a gyorsvonat csak a lovat tépte szét, a kocsit pedig óriási lökessel mintegy 50 méternyre a gátról ledobta, úgy, hogy az asszony rögtön szörnyet halt, a kocsiszt pedig sulyos sérüléseivel még Segesvárig szállították, a hol meghalt; a férfit, ki az asszonynak veje volt, sebével a segesvári kórházban ápolják és életbenmaradását reménylik. Az órházban mint állítják az ör nem volt jelen, csak egy kis suhanc gyerek helyettesítette, a ki valószínűleg mélyen elaludt és azért nem hallhatta a gyorsvonat közeledését. A szerencsétlenek nagy családot hagytak hátra; az egyiknek 8, a másiknak pedig 4 gyermeke jutott árvaságra.

— **Érettségi vizsga.** A református kollegiumnak ez évben végző növendékei szombaton fejezték be az érettségi vizsgálatokat, melyek szerdától kezdve naponként reggeli 7 órától csaknem este 7 óráig tartottak. Az eredmény általában kielégítő; jelesen érettek Bedő S., Jókai L., Kassai F. L., Kiss Ferenc, László Endre, Sebesi Ákos; jóra vizsgáztak tizenegyen, elégségesre szintén 11, potló vizsgálatra utasított egy tanuló. Szombaton delben barátságos ebédre gyűltek a Koronkay-kert helyiségében, melyen ugy a kormány képviselője, mint a kollegium gondnokai és tanárai is megjelentek. Az ifjak fogadalmat tettek, hogy 10 év múlva ismét találkoznak Székelyudvarhelyen. Őszintén kívánjuk, hogy akkorra már mind megállapodot boldog férfiak és a magyar hazának hű támaszai, a társadalomnak közbeesült tagjai legyenek és így volt tanáraiknak, mint az intézetnek becsületére váljanak.

— **Jubileum.** Peterdi Sándor a magyar színművészet egyik érdekben gazdag, oszlopos tagja hét-főünnepi színpadra lépésének 35 éves jubileumát, mely alkalommal Bródi Sándor nagyhatású színműve „A tanítónő” kerül színre. Hisszük és reméljük, hogy közönségünk megragadja az alkalmat, hogy e napon Peterdi iránti rokonszenvének méltó módon kifejezést adjon, mert ez a komoly és értékes művész eddigi ittműködésével is rászolgált arra, hogy érdemeit méltóan ünnepeljük.

— **A székelyudvarhelyi m. kir. állami főreáliskola** e hó 28-án d. e. 9 órakor az intézet tornacsarnokában tartja évzáró ünnepélyét gazdag műsorral.

— **Erdélyrészi vásárok.** Vasárnap június 28-án Oláhfalva (Kápolnás) 29-én Magyargyerőmonostor, Sajóudvarhely; 30-án Bonchida, Csikszépvíz, Nagydísznőd; július 1-én Sepsiszentgyörgy; 2-án Balázsfalva, Harasztkerék, Kászonaltiz, Marosvécs, Nagymás, Radnóth; 3-án Tasnád; 4-én Korond; 5-én Alsócsernáton, Erzebetváros; 6-án Alsóárpás, Drág, Gyeke, Mezőörményes.

— **Dr Damokos Andorné** a helybeli jótékony nőegylet eltávozott elnöknőjének emlék-albumára a következő nőegyleti tagok adakoztak: Horváth Károlyné, Ugron Lázárné 5—5 K. Özv. Szabady Ferencné, Dr Bodolla Gáborné, Homolay Lajosné, Pálffy Ferenc, Dr Valentsik Ferencné, Dr Imreh Domokosné, Dr Lengyel József, Koncz Árminné, Voith Gerőné, Lányi Imréné, Özv. Szakács Mózesné, Csanády Zaláné, Kovácsy Albertné, Özv. Soó Rezsőné, Simó Mátyásné, Jánosiné, Gyarmathy Ferencné, Szentpály Zsigmondné, Szöllösi Samuné, Özv. Török Pálné, Vajda Lajosné, Ugron Ákos, Nagy Elemérné 2—2 K. Gönciné, Szabó Árpádné, Dr Görgényiné, Amberboiné, Hlatky Miklósné, Betegh Pálné, Sükösd Miklósné, Bod Károlyné, Vajda Ferencné, Özv. Kovács Móricné, Maráth Józsefné, Sándor Mózesné, Martinovits Szilárdné, Özv. Becsekne, Özv. Csehely Adolfiné, Félegyházi Antalné, Göllner Béláné, Rösler Károlyné, Dr Vass Lajosné, Persián János, Mezei Nelli, Szakács Károlyné, Szabó Andrásné, Steinburg Ottóné, Nagy Irma, Soly-mossy Lajosné, Becsek Aladárné, Nosz Gusztávné, Riemer Gusztávné, Dollny Róbert, Farcády Albertné, Rápolti Domokosné, Kabosné, Kassayné, Barcsayné, Kovácsy Jenőné, Soó Gáspárné, Petrányi Miklósné, Emberi Árpádné, Molnárné, Mihály Jánosné, Dózsáné, Tamás Albertné, Mátéfi Domokosné, Gonda Józsefné,

Dr Kassay Albertné, Gotthárd Jánosné, Heitz Vilmosné, Biró Sándorné, Orbán János 1—1, összesen: 111 K 50 fillér. Az album emléklapját 165 tag írta alá. A tervezés és a diszes rajzok Ház Ferenc rajz tanár kiváló ügyességét dicsérik.

— **Változás helyőrségünkél.** Hadügyminiszteri rendelet folytán a városunkban levő 82. kerületi hadkiegészítő parancsnokság a pótzászlóaljkeret parancsnokságától elválasztott. E szerint tehát a hadkiegészítő kerület parancsnoka maradt Freyberger Miksa alezredes és a pótzászlóalj parancsnoka Hoffbauer Nándor kapitány lett. Társadalmunk kedvelt, egyéniségeit új állásukban üdvözljük.

— **Székely akció Gyepes községben.** Benedek István gyepesi székely 16 társával Amerikában volt. Hazakerültek. A székely ész vegyülve amerikai élelmességgel mozgásba jött otthon. A mit eddig idehaza nem látott, most büszkeséggel egy szebb jövő reményével emlegeti a nyitott szemmel járt-kelt székely. Új életet akar teremteni itthon a külföldön tapasztaltak, látottak mintájára. Benedek maga köré gyűjtötte a falu apraját-nagyját és mintegy prófétai ihlettséggel szólott hozzájuk: Vegyük meg a Jakab-féle birtokot 120,000 koronáért és Mózes Károlytól megvettük. Vegyük meg a László-féle birtokot és 24,000 koronáért megvásárolták. És mindezeket hitelre, kölcsönvett pénzből szerezték meg. Igen ám, de a nagyterjedelmű erdők, kőbányák, mész és mindenféle gazdasági, háztartási, konyhakerti s háziipari termékek valóságilag parlagon hevernek. Szétszórta értékesíteni nem lehet, mivel drága a napszám. Eltelt az ideje annak, hogy egy kosárka holmival két napot eltöltsön a felnőtt ember s így piacot nem találnak termékeiknek otthon. A legtöbb értékes holmi elkallódik, így pl. a nálunk drágán fizetett tejet sertésnek adják, a finom erdei eper, áfonya ott rothad el a tövben, mert nincs aki leszedje és a városban értékesítse. Ezentul megváltozik ez a rendszer. Összegyűjtik az egyesek által termelt eladható dolgokat és a szükséghez képest lehetőleg egy tömegben értékesítik otthon, igen kedvezményesen az oda menő viszonteladóknak, vendéglősöknek a csirkét, libát, kacsát, pulykát, zöldségeműt, főzeléket és mindent, amire szükségük van. A gabonakereskedő búzát, zabot, kukoricát; a fakereskedő a neki való vasuti talpfákat, tűzfát és más szerkezett be Gyepes községben. Szóval Benedek István rendelkezésére áll mindenkinek, bármi szükségletében, ha ötlet csak egy levelező-lapon is megkeresik. Megvásárolja, összegyűjti és beszállítja a szükségleteket. Egyelőre ennyit tartottunk szükségesnek megemlíteni a gyepesiek akciójáról és ajánljuk a kirendeltség figyelmébe, hogy a megkezdett mozgalom tényleg a szorgalmas, életre való székelyek közhasznára váljon.

— **Gyufagyár Sepsiszentgyörgyön.** Néhány héttel ezelőtt Sepsiszentgyörgyön egy gyufagyár létesítésére mozgalom indult meg, mely már annyira haladt, hogy folyó hó 27-én délután 2 órakor a városi tanácssteremben az alapító gyűlést megtartották, melynek tárgysorozata: 1. A gyujtógyár tőkéjének nagysága. 2. A részvények számának és névértékének megállapítása. 3. A rendelkezésre álló költségetéseknek megvizsgálása. 4. A további lépések megtételére egy bizottság kinevezése. 5. Még felveendő indítványok.

— **Özv. Dakó Albertné** okl. szülész nő lakása jelenleg Árpád-utca 22. szám alatt, az udvarban jobbra van.

Kiadja: Betegh Pál könyv- és újság kiadó intézete.

HIRDETÉSEK

A hirdetések gondos átolvasása önnek valószínűleg hasznára lesz!

Nyomban a szentesítés után a Ráth-féle könyvkiadóhivatalban Budapesten megjelennek és **Betegh Pál könyvkereskedésében** már most történhető előjegyzés mellett **kapthatók a következő igen fontos törvények:**

A büntetőtörvények és a bűnvádi perrendtartás kiegészítéséről és módosításáról szóló t. c. 16. rét, ára kb. 1 korona 20 fillér. E fontos novella az egész jogászközönséget és csendőrséget érdekl.

A végrehajtási eljárásról szóló 1881. LX. t. c. módosítása és kiegészítése. 16. rét, ára kb. 1 korona 20 fillér. Ezen módosítás nélkülözhetlen minden ügyvéd, bíró és végrehajtónak.

Az országos ügyvédi gyám- és nyugdíjintézetéről szóló törvénycikk. 16. rét, ára kb. 80 fillér. Ezen rendkívül törvénycikk minden ügyvédet érdekel.

A közegészségügy rendezéséről szóló 1876. XIV. t. c. módosításáról. 8. rét, ára kb. 1 korona 60 fillér. Ezen új törvény az összes közegészségügyi szolgálatban lévőket érdekl. A szeszadóról, valamint a szesztermelésnél együttesen készített sajtolt élesztő megadóztatásáról szóló t. c. 8. rét, ára kb. 4 korona. Ezen új törvény az összes eddigi szeszadóra vonatkozó t. c. cikkeket hatályon kívül helyezi s így rendkívül fontos minden ipari és mezőgazdasági szeszgyáros és szeszkereskedőre nézve.

5—1908 kik. szám.

Árverési hirdetmény.

Alu írott bírósági kiküldött az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy az oklándi kir. járásbírósnak 1908. évi V. 112—2 és 147—2 sz. végzése következtében Dr Debreczy Béla ügyvéd által képviselt baróthi takarékpénztár javára Dr Ferenczy Gábor és neje, s Pollák Ignác ellen 570 K és 1105 K s jár. erejéig 1908. április 7-én és május hó 9-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1871 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: a végrehajtási jkv. I. 1—15, II. 1—7. és 1—3 alatti ingóságok, házi-butorok, továbbá 1 tehén, 1 borjú, 4 csikó, 2 bivaly, 1 bivalyborjú, 2 kocsiszekér, 1 felvágás és 1 egészvágású szekér, 2 kancza, 2 ló, 1 kocsis és 2 drb sertés nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbírósnak 1908. évi V. 112. és 147—2. sz. végzése folytán 1675 K tőkekövetelés, ennek 1907 évi dec. 18. és 1908. március hó 18. napjától járó 6 százalékos kamatai, egyharmad százazék váltódíjs eddig összesen 198 K 48 f bíróilag már megállapított költségek erejéig Oklándon a helyszínen leendő megtartására 1908 július 18-án d. e. 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t. c. 107. s 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklándon, 1908 évi június 14. Széles Félix, ir. bíró kiküldött.

„Gazda szeme hizlalja a nyáját!”

Ez a régi, de ma is jó közmondás sehol sem valósul jobban, mint

Mercz Károly

cipész-mester Székelyudvarhely, Eötvös-utca 5. szám

új rendszerű
főrfi és női
cipőkészítésénél.

Minenki a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik saját kezűleg előállított szép s gondos készítményeiről.

Az oklándi kir. járásbírósnak, mint telekkönyvi hatóságtól.

4254—908. tkvi. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. igazságügyminiszter 1906. évi július hó 6-án 14114—906. I. M. I. sz. alatt elrendelte, hogy az oklándi kir. járásbírósnak, mint tkvi hatósághoz tartozó Oklánd község tjkveiben felvett mindazon ingatlanokra nevezve, amelyre az 1886. évi XXIX, 1889 évi XXXVIII, és 1891. évi XVI. t. c. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. c. cikkekben szabályozott eljárás és ezzel kapcsolatban a telekkönyvi bejegyzések helyesbítése fogatosítottassék.

E célból a helyszíni eljárás a nevezett községben 1908. évi július hó 29-ikén fog kezdődni.

Ennel fogva felhivatnak:

1. Mindazok, kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak, hogy a tkvi hatóság kiküldöttje előtt a kiltűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

2. Mindazok, kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra a 1886. évi XXIX. t. c. 15—18. §§. és az 1889. évi XXXVI. t. c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, vagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bejegyzésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezményétől is elesnek. És:

3. Azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törölését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Okland, 1908. évi június hó 22-én.

Péterffy Albert,
kir. járásbíró.

BORI

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

Használt, de
jó karban levő

KERÉKPÁROK

nálam leszállított áron kaphatók és új kerékpárokat is, bármily gyártmányt, rendelék. Mindenféle kerékpár alkatrészt raktáron tartok. **KELEMEN LAJOS,**

épület- és műlakatos Székelyudvarhelyt,
Petőfi-utca 20. sz.

ELŐPATAK

gyógyfürdő

kiválóan jó eredménnyel használható a gyomor-, vese-, hólyag- és a méh hurutos bántalmainál, máj- és lépajánknál, köszvény és csúszlós, altesti pangásoknál, valamint bármely az idegesség alapján fejlődő betegségeknek.

A nagyhirű előpataki gyógyvizek orvosi javaslat szerinti ivása, összekötve a megfelelő és ill. felaláható kiegészítő gyógykezeléssel (meleg és hideg fürdők, vizgyógyászati kezelések, massage, svédorna, diätikus étrend) rendkívül kedvező eredményt mutat fel.

Fürdő-idény: május 15-től szeptember 15-ig.

Vasuti állomás; Földvár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó olcsó kocsiközlekedés van. Lakás, ellátás olcsó és valasztékos. Az elő- és utóidényben (május 15-től június 15-ig és augusztus 20-tól szeptember 15-ig) a gyógy- és zenedíjnak fele fizetendő, lakások 50 százalékkal és ellátás is sokkal olcsóbb.

Az előpataki ásványvíz, mely a szénsavdús égvényes vasas vizek között első helyet foglal el, mint gyógyeszköz háznál is használható és üdítő, kellemes ital, tisztán vagy borral vegyítve nagy kedveltségnek örvend. Itthon és a külföldön évente egymillió palacknál több kerül forgalomba. Szétküldési hely Előpatak, de kapható a legtöbb városban és nagyobb kereskedésben.

Prospektust kívánatra ingyen küld az igazgatóság,

Ropogós cseresznyét,

élvezésre és befőzésre; Püszmétét (egrest) nagy szeműeket postakosaraként 2 K 40 f.; Üvegszemű nagy meggyet befőzésre és rétesbe 3 K; kajszin barack remek szép példányok június 15-től szállítva, befőzésre és lekvárnak való 2 K 40 f.; Főzelékek vegyesen, u. m.: ugorka, tök, fejes- és kelkáposzta, cukorhórsó, vajbáb, kalaráb, zöldpaprika. carfiolt postakosaraként 2 K 80 fillér. Ismét-eladónak külön árajánlat.

Gyümölcskivitel 155. Csongrád.

A t. hölgy- és uri közönség szives figyelmébe

ujabb tanulmányaim alapján, bármily kényes igényt kielégítő módon készítek: magyar díszruhákat, papi- és egyenruhákat, valamint női Ferenc József kabátokat, felöltöket, sétakabátokat gallérokat és sapkákat, a legújabb divat szerint.

Nem kiméltem fáradságot és semmi anyagi áldozatot, hogy a n. é. közönség fejlettebb izlésének kielégíthetése céljából szakismereteimet kihóvitsem. — Legyen szabad remélnem, hogy ezt elismerve, a m. t. közönség viszont nagybecsű támogatásában részesít, a melyet kérve vagyok kész szolgálattal:

JAKABOS MIKLÓS,

szabómester és okl. szabásztanító.

Lakásom: Székelyudvarhelyt Kossuth-utca 25.

Buzáját ne adja el senki

addig míg velem nem érintkezett. A t. termelő gazdáknak szives tudomására hozom, hogy **műmalmomban szép tiszta buzát bármikor és bármily mennyiségben Székelyudvarhelyt az elmúlt keddi**

piaci árakban meg- és átveszek.

E kedvezményvel a t. örlető közönségnek azon előnyt óhajtom nyújtani, hogy eladó gabonájával ne kelljen a piacra való hozás által külön időt vesztegetnie, hanem amikor örletelni jön, műmalmomban eladó buzáját is azonnal megfelelő áron értékesíthesse. Megvagyok győződve, hogy a n. é. gazdaközönség belátja a sok időt és előnyt biztosító eljárásom kedvező voltát s újabb áldozatkészségemet méltányolva, törekvésemben továbbra is nagybecsű támogatásában részesít — Teljes tisztelettel:

Fábián József gőzmalom- és gőzfűrész-tulajdonos.

KERESÉK

megvételre egy esetleg
használt, de üzemképes,
jó állapotban levő

cséplésre alkalmas

szénszivó

gázmotort.

Cím megtudható e lap kiadóhivatalában, Kossuth-utca 31. sz. alatt.

Kiadó lakás. Egy vagy két
szép szoba
bebutorozva kiadó Bem-u. 10. sz. alatt.

310—908. sz.

Hirdetmény.

A székelyudvarhelyi m. kir. állami kö- és agyagipari szakiskola felügyelő-bizottsága a tanulók élelmezésére ezennel zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet a következő feltételek mellett:

1. A szakiskolánál 45—50 tanuló élelmezéssel látandó el (részletes étlap az igazgatói irodában megtekinthető).
2. Az ételek kiszolgáltatása 1908. évi szeptember hó 1-én kezdődik és tart 11 hónapon keresztül, vagyis július hó 31-ig.
3. Az élelmezési díjak (II. és III. fok) bélyeges nyugta ellenében, havi utólagos részletekben fizettetnek ki.
4. A zárt ajánlatok lepecsételve és az intézet igazgatóságának címezve, legkésőbb folyó évi

július hó 20-ikán d. e. 10 óráig

nyújtandók be. Az írásbeli ajánlatokban az élelmezés ára fejenként és havonként számokkal és betűkkel pontosan beirandó s az ajánlattevő által aláírandó. A zárt ajánlathoz 400 K (négy száz korona) bántópenz készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban csatolandó, mely összeg az élelmezés biztosítására, a szerződés aláírásakor 800 K (nyolcszáz koronára) lesz kiegészítendő.

5. A versenytárgyalás 1908. évi július hó 20-ikán d. e. 10 órakor tartatik meg az iskola igazgatói irodában, mely alkalommal az élelmezés három egymásutáni évre (vagyis 1911-ig) adatik ki és az e tárgyban szerződés nyomban meg is köttetik. A felügyelő bizottság fentartja magának a jogot arra nézve, hogy a pályázók között az ajánlattevők által meghatározandó árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

6. A főzéshez való helyiséget, a takaréktűzhelyet az iskola élelmezőnek rendelkezésére bocsátja. A főzéshez szükséges tüzfát, valamint a szükséges konyhai felszerelést élelmező saját költségén köteles beszerezni.

Székelyudvarhely, 1908. június hóban.

A felügyelő-bizottság.

A párisi világiállításán bronz
éremmel, Marosvárhelyen
ezüstéremmel, a debreceni
szakkiallításán aranyéremmel,
a tordai védőegyleti kiállításán
arany oklevéllel, az Országos
Iparegyesület által
díszüstéremmel kitüntetve.

Kész cipők legnagyobb raktára Orbán, Nagy és Tamás cipészüzletében

Székelyudvarhelyt, Kossuth utca 2. sz. (Flórián-ház).

Legnagyobb választékban, általánosan elismert legjobb és legcsinosabb kivitelben kaphatók mindenféle **kész cipők urak, hölgyek és gyermekek részére.** Ugyiszintén elvállalnak minden e szakmába vágó, legkényesebb igényeket is kielégítő megrendeléseket, javításokat **teljesen versenyképes árak mellett. Vidéki megrendelések** találó használt cipők beküldése után **legpontosabban és gyorsan utánvét mellett** esz közöltetnek. Nem alkalmas árak készséggel visszavétetnek és kicseréltetnek. **Készítményeinkért cégünk országosan jó hírneve kereskedik.** Szives pártfogást kér és az eddigi bizalomért hálás köszönettel mond

Orbán, Nagy és Tamás cipészüzlete Sz.-udvarhelyt.

Hengerműmalom megnyitás!

Ezennel értesitem a t. örlető közönséget, hogy Székelyudvarhelyt a vasuti állomással szemben) a Bethlen-utca és Bálint-utca) sarkán levő saját telkemen **műmalmomat modern automatikus gépekkel teljesen ujonnan, minden kívánalomnak megfelelően felszerelve, megindítottam.**

Automatikus műmalmomban mindenféle gabona örletetik. A buza tisztítása otthon felesleges, mivel a legüszkösebb gabonát is legjobban és legtakarékosabban kitisztítja, miután az által a liszt erősebb és világosabb színt nyer. Minden t. örlető becses tudomására hozom, hogy a műmalmomban készült liszt feltűnően szaporul az örletés után, ennél fogva a t. örlető közönség érdekében áll, hogy többféle lisztnek, az örletési zavarok kikerülése végett, üres zsákokkal is rendelkezzenek. Biztosítom előre is az igen t. örlető közönséget, hogy nálam az előállított örleménnyel, valamint a tisztessége s vámolás tekintetében meg lesz elégedve.

Szives pártfogását és támogatását kérve, vagyok tisztelettel

Ágoston Béla, műmalom-tulajdonos.

A gabona-neműek be- és hazaszállítására a t. örlető közönség részére **fogatot tartok.**